

Marianna

Týždenník Rímskokatolíckej farnosti Fatimskej Panny Márie Vranov nad Topľou

Ročník X./2018 Číslo 7

Odkiaľ pochádzajú rôzne druhy cirkevnej architektúry?

Hoci sa architektúra kostolov postupom času zmenila, základná forma chrámov zostáva rovnaká.

Kostol je miesto, kde kresťania, ako jednotlivci aj ako spoločenstvo veriacich,

môžu oslavovať Boha. Prví kresťania chodili do synagógy, židovského domu modlitby, aby tam čítali z Písma. Potom slávili Eucharistiu v dome niektorého z veriacich. Onedlho sa v takomto dome vyčlenila miestnosť výlučne pre čítanie z Písma a slávenie Eucharistie a tak kresťania prestali chodiť do synagógy. **Architektonické štýly.** Najstaršie pozostatky domáceho kostola, ktorého ruiny sa našli v dnešnej Sýrii, sa datujú približne do roku 235. V 4. storočí dal cisár Konštantín postaviť prvé veľké kostoly (rímske baziliky). Krásnym príkladom kostola tohto typu je Bazilika sv. Jána v Lateráne. V 6. storočí bol v Konštantínopole, dnešný Istanbul, postavená byzantská Hagia Sofia – Chrám Božej múdrosti. Románsky štýl so svojimi typickými kruhovými oblúkmi sa objavil približne v 8. storočí. Mohli by sme povedať, že má základy v rímskej aj byzantskej architektúre. Známe gotické katedrály, ktoré sa stavali od 13. storočia, majú oveľa viac a oveľa širších okien, čo umožnilo mať v kostole viac svetla. Väčšinu týchto okien vypĺňali vitráže. Vysoké gotické veže a lomené oblúky sa týčili k nebu. Nádhernými príkladmi tohto štýlu sú vo

Francúzsku katedrála v Chartres a Notre Dame, v Anglicku Salisburská katedrála. Renesančnú architektúru, ktorá čerpala inšpiráciu v klasickej antike, vystriedala bohato zdobená baroková architektúra, v ktorej je

postavený napríklad Kostol najsvätejšieho mena Ježiš v Ríme. **Na ceste k tretiemu tisícročiu.** V 19. storočí nastal návrat k úspešným architektonickým štýlom predchádzajúcich období. Podľa renesančnej architektúry boli postavené neoklasicistické kostoly. Gotiku znovu oživil najmä v krajinách, kde bolo nutné postaviť mnoho kostolov, napríklad v Anglicku alebo Holandsku, kde bolo opäť povolené vymenovať katolíckych biskupov, a tiež v USA, ktoré zažili prudký nárast počtu katolíckych migrantov. Na štýl stavania kostolov v tomto období mali veľký vplyv architekti ako napríklad Angličan Augustus Pugin. V USA s obľubou oživovali aj románsky štýl. Moderné kostoly využívajú rôzne tvary a štýly, ktoré sú dnes k dispozícii, a výsledky ich využitia sa tiež rôznia. Moderné Sanktuárium Božieho milosrdenstva v poľskom Krakove je známe tým, že vytvára posvätnú atmosféru napriek svojej veľkosti a obrovským davom ľudí, ktorých priťahuje. Nie všetky moderné kostoly však veriaci prijali rovnako vrúcne. **Miesta v kostole.** Najdôležitejším miestom v kostole je presbytérium. Kedysi bývalo oddelené mriežkou, pri ktorej veriaci mohli pokľaknúť a prijať Eucharistiu. Najväčšia časť kostola, chrámová loď, je miestom, kde sa zhromažďujú veriaci. Jej pomenovanie pochádza z latinského slova pre loď, „navis“, pretože kostol je ako archa, ktorá zachránil Noema a jeho rodinu pred potopou. Keď vstúpime do kostola, náš pohyb od krstiteľnice po oltár symbolizuje cestu pokrsteného človeka, ktorý opustí život v

temnote bez Boha a ďalej kráča s ním do svetla. Spovednice sú často umiestnené v zadnej časti kostola alebo popri bočných stenách. Niektoré kostoly majú špeciálne spovedné miestnosti. Rovnako ako v prípade krstiteľnice je ich umiestnenie symbolické, od miesta v zadnej časti kostola, kam vstupujeme ako hriešnici, pristupujeme po prijatí sviatosti zmierenia k presbytériu, kde sme pripravení stretnúť Boha.

(Dominika Čechová) Zdroj: Remery, M.: Tweetuj s Bohom